

Sirküler No: 3731

Sirküler Tarihi:28.06.2022

KONU: SÜREKLİ VE GEÇİCİ YENİDEN DEĞERLEME DÜZENLEMELERİNE AİT VERGİ USUL KANUNU GENEL TEBLİĞİ (537 SIRA NO'LU) YAYIMLANDI.

26/10/2021 tarih ve 31640 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan 7338 sayılı Kanun ile Vergi Usul Kanununa mükerrer 298'inci maddesine eklenen (Ç) fıkrası ve Geçici 32'nci maddesiyle mükelleflerin amortismanına tabi iktisadi kıymetlerini sürekli ve geçici yeniden değerlemeye tabi tutabilme imkanı sağlamış bulunmaktadır.

Bu düzenlemeye ait 14.05.2022 tarihli Resmi Gazete'de yayımlanan Vergi Usul Kanunu Genel Tebliğ (537 Sıra No'lu) ile yeniden değerlendirme uygulamalarının usul ve esasları belirlenmiştir.

Yeniden değerlendirme yapabilecek mükellefler:

Tam mükellefiyete tabi ve bilanço esasına göre defter tutan; kolektif, adi komandit ve adi şirketlerde dahil olmak üzere ferdî işletme sahibi gelir vergisi mükellefleri ile kurumlar vergisi mükellefleri yeniden değerlendirme hakkına sahip bulunmaktadır.

Sürekli yeniden değerlendirme uygulaması:

01.01.2022 tarihinden itibaren, enflasyon düzeltmesi yapma şartlarının gerçekleşmediği hesap dönemlerinde, dönem sonları itibarıyla aktive kayıtlı bulunan amortismanına tabi iktisadi kıymetler ile bunlara ait amortismanlar V.U.K. mükerrer 298'inci maddesinin (Ç) fıkrasında yazılı istisnalar dışında yeniden değerlemeye tabi tutulabilecektir.

Yeniden değerlemeye esas değer:

- Amortismanına tabi iktisadi kıymetlerin ve bunlara ait amortismanların Kanunda yer alan değerlendirme hükümlerine göre tespit edilen ve değerlemenin yapılacağı dönem sonu itibarıyla yasal defter kayıtlarında yer alan değerler dikkate alınacaktır.

- **Amortismanına tabi iktisadi kıymetin maliyet bedeline eklenmiş (iktisadi kıymetlerin aktifleştirildiği hesap dönemine ilişkin olanlar hariç) kur farkları ile kredi faizleri ve bunlara isabet eden amortismanlar tenzil edilmek suretiyle tespit edilecektir.**

- İktisadi kıymetler için ayrılmış olup bilançonun pasifinde gösterilen amortismanlar yeniden değerlemede dikkate alınır. Amortismanın herhangi bir yılda eksik veya hiç ayrılmamış olması durumunda değerlemeye esas alınacak değer. Bu amortismanlar tam olarak ayrılmış sayılacaktır.

-Enflasyon düzeltmesi yapılması şartlarının oluştuğu dönemlerde yeniden değerlendirme yapılamaz.

Yeniden değerlendirme uygulaması usul ve esasları

-Bilançolarında kayıtlı iktisadi kıymetlerini ilgili dönemde yeniden değerlemeye tabi tutulması zorunlu olmayıp mükelleflerin tercihine bırakılmıştır.

-Yeniden değerlemeye tabi tutulabilen iktisadi kıymetlerin tamamı veya bir kısmı için yeniden değerlendirme uygulamasından yararlanılabilir.

-Aynı hesap dönemi içerisinde geçici vergi dönemlerinin hiçbirinde veya herhangi bir veya daha fazla geçici vergi dönemlerinde yeniden değerlendirilmemesi, sonraki geçici vergi döneminde veya ilgili hesap dönemi sonunda yeniden değerlendirilmemesine engel teşkil etmeyecektir. Ayrıca, geçici vergi dönemlerinde yapılan tercih yıllık uygulamayı bağlamamaktadır.

-Amortismanına tabi olup faydalı ömür süresini tamamlayan iktisadi kıymetler de yeniden değerlemeye tabi tutulabilir. Ancak bu durumda faydalı ömrü sona ermiş amortismanına tabi iktisadi kıymetlerin yeniden değerlendirilmesinde bulunan değerleri üzerinden, daha önceki yıllarda ayrılmamış amortismanlara ilişkin olarak amortisman ayrılması söz konusu değildir.

-Yeniden değerlemeye tabi tutulan iktisadi kıymetlerin satış devir, işletmeden çekiş, tasfiye gibi (devir, bölünme, tür değiştirme halleri kapsamında yapılanlar hariç) nedenlerle elden çıkarılması halinde, bunlara isabet eden ve bilançonun pasifinde özel bir fon hesabında gösterilen değer artışları aynen amortismanlar gibi işleme tabi tutulacaktır.

-Sermayeye ilave edilen değer artışları, satış veya herhangi bir şekilde elden çıkarmaya ilişkin kâr ve zararın tespitinde dikkate alınmaz. Ancak elden çıkarılan iktisadi kıymetlere ait değer artışlarının sermayeye ilavesi halinde, elden çıkarma sırasında birikmiş amortisman gibi mütalaa edilmeyen değer artışları, faaliyete devam eden süre içerisinde herhangi bir suretle sermayeden çekilirse, çekilen kısım o denemin kazancı sayılarak vergiye tabi tutulacaktır.

Geçici yeniden değerlendirilme uygulaması yapabilecek mükellefler (Geçici madde 32)

Tam mükellefiyete tabi ve bilanço esasına göre defter tutan; kolektif, adi komandit ve adi şirketlerde dahil olmak üzere ferdi işletme sahibi gelir vergisi mükellefleri ile kurumlar vergisi mükellefleri yeniden değerlendirilme hakkına sahip bulunmaktadır.

Geçici yeniden değerlendirilme uygulaması:

Vergi Usul Kanununun geçici 32'nci maddesi kapsamında yeniden değerlendirilme yapabilecek mükelleflerin istemeleri halinde ilk kez yapılacak yeniden değerlendirilme öncesinde, bilançolarına kayıtlı bulunan taşınmazlar ile amortismanına tabi diğer iktisadi kıymetlerini, önceki hesap döneminin sonu itibarıyla yeniden değerlendirilme imkanı bulunmaktadır.

-Yeniden değerlendirilme tabi tutulacak taşınmazların amortismanına tabi iktisadi kıymet mahiyetinde olması zorunluluğu bulunmadığından, boş arazi ve arsalarında yeniden değerlendirilme tabi tutulabilmesi mümkündür.

- Amortismanına tabi iktisadi kıymetlerin amortismanının herhangi bir yılda eksik ayrılması veya hiç ayrılmamış olması durumunda, yeniden değerlendirilme esas alınacak değer, bu amortismanlar tam olarak ayrılmış kabul edilecektir.

-Maliyet bedeline intikal ettirilen kredi faizler ve kur farkları da yeniden değerlendirilme kapsamına girmektedir.

-Sürekli (V.U.K. mükerrer 298/Ç maddesine göre) yeniden değerlendirilme yapabilecek mükelleflerin, Geçici 32'nci madde kapsamında geçici yeniden değerlendirilme yapması zorunlu olmayıp, bu karar mükellefin tercihine bırakılmıştır.

-Bu kapsamda isteyen mükellefler bilançoda kayıtlı taşınmazlar ve amortismanına tabi diğer iktisadi kıymetlerini mezkur madde dahilinde yeniden değerlendirilme tabi tutmayarak mevcut durumlarını muhafaza edebileceklerdir.

-Yeniden değerlemeye tabi tutulabilecek iktisadi kıymetlerin tamamı veya bir kısmı için madde uygulamasından yararlanılabileceklerdir.

-Kanunun geçici 32'nci madde kapsamında yeniden değerleme işlemi, V.U.K.'nun 298/ maddesi uyarınca ilk kez yapılacak yeniden değerleme öncesinde olmak kaydıyla yalnızca bir defa yapılabilecektir.

Değer artışının vergilendirilmesi:

Yapılan değerleme sonucunda hesaplanan ve pasifte özel bir fon hesabında gösterilen değer artışı tutarı üzerinden %2 oranında hesaplanan vergi, yeniden değerleme işleminin yapıldığı tarihi izleyen ayın son günü akşamına kadar gelir veya kurumlar vergisi yönünden (kollektif, adi komandit veya adi şirketlerce katma değer vergisi yönünden) bağlı olunan vergi dairesine beyan edilip üç eşit taksitte (ilk taksiti beyanname verme süresi içinde izleyen taksitler beyanname verme süresini takip eden ikinci ve dördüncü ayda olmak üzere) denir.

Söz konusu ödenen vergi gelir ve kurumlar vergilerinden mahsup edilemeyeceği gibi, gelir ve kurumlar vergisi matrahının tespitinde gider olarak da dikkate alınmayacaktır.

Bilgilerinize sunar, sağlıklı günler dileriz.

ř.A. Yeminli Mali Müşavirlik A.ř.

(*) İşbu belge içeriği sadece bilgilendirme amaçlı olup, buradaki açıklamalar dayanak gösterilerek yapılacak işlemler sonucunda doğacak zararlardan şirketimiz sorumlu değildir.